

SYCYLIA – PALERMO, MONREALE, CEFALÙ

Sycylia także miała swoje repozytoria, ale miała też skarby, które nie nadawały się do transportu: mozaiki, grobowce i rzeźby przyścienne w kościołach. W Palermo zabytkowe budynki osłaniano wiszącymi materacami ogniotrwałymi, obudowywano ścianami z desek i worków z piaskiem. Belki, dźwigary dachowe, nasycano specjalnymi substancjami, które miały powstrzymać ogień, miejscami ustawiano dodatkowe podpory. Korzystano z doświadczeń wyniesionych z pierwszej wojny światowej w nadziei, że ten trud okaże się wystarczający.

Szczególną troską objęto ogromną katedrę, która stanęła w XII wieku na miejscu swoich kilku poprzedniczek, sięgając korzeniami bazyliki wczesnochrześcijańskiej z IV wieku. Pod koniec XVIII wieku została przebudowana w duchu neoklasycyzmu, zacierając niestety ślady normańskie, ale wewnątrz przechowuje moc cennych dzieł sztuki i pamiątek historycznych, jak choćby groby cesarskie i królewskie. I właśnie te groby stały się przedmiotem szczególnej troski. Obudowano je wysokimi drewnianymi regałami, na których ustawiono gęsto w szeregu worki z piaskiem, niczym książki, tworząc istny mur z worków. Podobnie obudowano rzeźby przyścienne, otaczając workami i stabilizując jeszcze dechami zbitymi na krzyż.

Innym ogromnie cennym obiektem jest kaplica przy Pałacu Normanów, Cappella Palatina, wzniesiona w XII wieku przez króla Rogera II. To naprawdę niezwykle miejsce, gdzie spotykają się wszystkie style ówczesnego świata: normańska architektura z bizantyńskimi mozaikami, sycylijsko-arabskie dekoracje na dźwigarach stropu z posadzką, dziełem rzymskich specjalistów od marmurów, zwanych Kosmatami. Tu króluje piękno. Jak powiedział mi jeden z przyjaciół (bo ja tam niestety nie dotarłam): „Wszedłem, zamarłem, pomyślałem sobie, że jestem w raju”.

Tu nigdy, pod żadnym pozorem, nie powinno dojść do wojny, ale cóż... Na wszelki wypadek całe ściany, wszystkie podłuczka z mozaikami oklejono kilkoma warstwami gazy bawełnianej, zabezpieczając te cuda⁷⁴.

⁷⁴ Giuseppe Scaturro, *Danni di guerra e restauro dei monumenti. Palermo 1943–1955*, praca doktorska z 2005 roku, opublikowana w internecie (<http://www.fedoa.unina.it/540/>); dostęp:

Palermo, Capella Palatina z cudownymi mozaikami, fot. współczesna

Fasada katedry w Monreale, wewnątrz całej wyłożonej złocistą mozaiką, fot. współczesna